

یادداشتی از سمیرا نیازی؛

آشنایی به مباحث مالیات بر تراکنش بانکی

در دنیای امروز پولشویی و چگونگی مبارزه با آن یکی از مهمترین مسائل مهم می باشد. فرار مالیاتی و مبارزه با آن یکی از دغدغه های اصلی دولت ها می باشد. سازمان مالیاتی در سال ۱۳۸۶ و با هدف بررسی صحت و اصالت معاملات تجاری، قانون مبارزه با پولشویی و فرار مالیاتی را تصویب نمود.

به گزارش خبر، سمیرا نیازی کارشناس ارشد مالی و امور مالیات در یادداشت ارسالی با موضوع "آشنایی به مباحث مالیات بر تراکنش بانکی" به پایگاه خبری گزارش خبر آورده است؛

مالیات بر تراکنش بانکی چیست؟

در دنیای امروز پولشویی و چگونگی مبارزه با آن یکی از مهمترین مسائل مهم می باشد. فرار مالیاتی و مبارزه با آن یکی از دغدغه های اصلی دولت ها می باشد. سازمان مالیاتی در سال ۱۳۸۶ و با هدف بررسی صحت و اصالت معاملات تجاری، قانون مبارزه با پولشویی و فرار مالیاتی را تصویب نمود. بر اساس این قانون و دستورالعمل های مختلفی که در سال های بعد از آن صادر شد، سازمان مالیاتی از سال ۱۳۹۵ به بررسی حساب های بانکی و تراکنش های آن ها به عنوان یکی از کانال های پولشویی پرداخت.

طبقه بندی تراکنش های بانکی

موجودی حساب اشخاص به تنهایی موید وجود فعالیت های مشکوک و غیرقانونی نیست؛ بلکه ورود و خروج وجوه به حساب های بانکی و بدون مبدا و منشا مشخص سازمان مالیاتی را به شخص و فعالیت های او مشکوک می نماید. بر این اساس تراکنش های بانکی با توجه به اسناد و مدارکی که آنها را پشتیبانی می کنند، در دو دسته طبقه بندی می شوند:

۱- تراکنش های بانکی شفاف

۲- تراکنش های بانکی مشکوک

تراکنش بانکی غیر مشکوک یا شفاف

تراکنش های بانکی شفاف دارای ویژگی های زیر می باشد:

مبدا و منشا این تراکنش ها بر اساس مستندات قانونی و معتبر مشخص و قابل پیگیری است.

تراکنش ها در راستای فعالیت های اقتصادی شخص (حقیقی یا حقوقی) باشد.

ماهیت درآمدی یا غیر درآمدی بودن آنها برای سازمان مالیاتی مشخص است.

مبالغ تراکنش ها متناسب با نوع شخصیت و نوع فعالیت های اقتصادی فرد باشد.

بر اساس بخشنامه ۱۶/۹۹/۲۰۰ مورخ ۳۱/۱/۹۹ این تراکنش ها به دو دسته زیر تقسیم می شوند:

۱- تراکنش هایی با ماهیت درآمدی

۲- تراکنش هایی با ماهیت غیر درآمدی

تراکنش های درآمدی

از دیدگاه سازمان مالیاتی تراکنش های بانکی درآمدی شفاف به صورت زیر موجود هستند:

معاف از مالیات

مشمول مالیات با نرخ صفر یا مالیات مقطوع

درآمدهایی که مالیات آنها پرداخت شده است.

تراکنش های غیر درآمدی

تراکنش های بانکی که ماهیت درآمدی ندارند عبارتند از :

&diams تراکنش های بانکی مربوط به اعضای هیات مدیره و سهامداران اشخاص حقوقی

&diams دریافت و پرداخت مربوط به حق شارژ

&diams دریافت و پرداخت به حساب بستگان

&diams تسهیلات بانکی دریافتی

&diams انتقالی بین حساب های شخص

&diams انتقال بین حساب های شرکا در مشاغل مشارکتی

&diams تنخواه های واریزی به حساب اشخاص توسط کارفرما یا تایید کارفرمای ذی ربط

&diams دریافت ها و پرداخت های سهامداران و اعضای هیات مدیره اشخاص حقوقی؛ مشروط بر آنکه طرف مقابل آن در دفاتر شخص حقوقی

(حساب های دریافتی و پرداختی جاری شرکا) منظور شود

&diams قرض و ودیعه دریافتی و پرداختی

&diams وجوه دریافتی ناشی از جبران خسارت

&diams انتقالی بین حساب های بانکی اشخاص در صورتی که مربوط به درآمد نباشد

♦ مبالغ دریافتی و پرداختی اشخاص به عنوان واسطه با توجه به نوع کسب و کار اشخاص حقیقی

مشمولین مالیات بر تراکنش های بانکی چه کسانی هستند؟

با توجه به اینکه مالیات بر تراکنش های بانکی در گروه قوانین نوظهور سازمان امور مالیاتی است، گاهی دیده می شود برداشت از مالیات بر تراکنش های بانکی بر مبنای گردش حساب بانکی می باشد . در صورتی که این برداشت کاملاً اشتباه است و از تراکنش های بانکی به هیچ وجه مالیات اخذ نمی گردد. گردش بانکی که از ورودی دستگاه کارتخوان یا پایانه های فروشگاهی در حسابهای بانکی ایجاد می شود یا گردش که به طور مستقیم در خود حساب بانکی ایجاد می شود، نشان دهنده معاملات درآمدی شماست که اگر با توجه به توضیحات قابل اتکای شما اثبات بشود مبالغ ورودی به حسابهای بانکی شما جنبه درآمدی ندارد، مالیاتی نیز از این بابت اخذ نمی گردد.

نحوه رسیدگی به تراکنش های بانکی

با توجه به اهمیت نحوه رسیدگی به تراکنش های بانکی توسط ممیزین مالیاتی، سازمان دستورالعملی صادر کرد تا با نظر به اینکه قطعاً تمام واریزی های بانکی (گردش بستنکاری) دلیلی بر درآمد مؤدی نیست، تراکنش های بانکی مؤدیان پالایش شود و در صورتی که میزان تراکنش های بانکی نامشخص یا مشکوک بیشتر از حد نصاب باشد، از مؤدی دعوت می گردد تا با ارائه برگ تشخیص برآوردی به ایشان، نسبت به رفع ابهام از موارد نامشخص اقدام نماید. اما نکته حائز اهمیت الزام به آگاهی مؤدیان از نحوه برخورد با فرایند رسیدگی به تراکنش های بانکی است که مؤدیان در در زمان مراجعه به سازمان امور مالیاتی در کمال آرامش لوح فشرده ای حاوی تراکنش های نامشخص را دریافت می کنند و طی یک ماه مهلت دارند تا نسبت به مشخص کردن مواردی که مشمول مالیات نیست، به علاوه ارائه مستندات لازم به منظور مشخص شدن تراکنش های بانکی مشکوک اقدام کنند و درخواست رسیدگی مجدد را داشته باشند.

موارد غیر مشمول مالیات در تراکنش های بانکی چیست؟

واریز های بابت هزینه های عمومی و روزمره زندگی

دریافتی و پرداختنی های مرتبط با حق شارژ

واریزی ها و گردش های مرتبط با دریافت وام، تسهیلات و...

گردش حساب های بین بانکی و بین حسابی یک فرد

دریافتی و پرداختی به حساب بستگان

گردش مالی بین حساب شرکا

درآمد هایی که هنگام معامله مالیات آن پرداخت شده باشد

درآمد هایی زیر ۱۵ میلیون تومان که مستندات آن در دسترس نباشد

سود بانکی

واریز های مرتبط با تنخواه گردان به حساب افراد توسط کارفرما همراه با تاییدیه کارفرما

گردش مالی مرتبط با دریافت و پرداخت بدهی و قرض

درآمد حاصل از کشاورزی

تراکنش بانکی مرتبط با وقف، ارث ، نذورات و....

درآمد حاصل از خرید و فروش سهام

برداشت های شخصی از حساب شرکتی

مبنای قضاوت در مورد تراکنشهای بانکی

قضاوت گروه رسیدگی بر مبنای شواهد کافی و قابل اطمینان انجام می شود. این شواهد معتبر عبارتند از:

اقرار کتبی مودی

اخذ تاییدیه از طرف حساب و ردیابی تراکنشها

سابقه مودی

استعلام و مطابقت اطلاعات با کلیه سامانه های در دسترس اطلاعاتی

تجزیه و تحلیل دقیق اطلاعات

استفاده از تکنیک های حسابرسی

میزان مالیات بر تراکنش های مشکوک بانکی چقدر است؟

مالیات بر تراکنش شخص حقیقی

در صورتی که حساب مورد بررسی مربوط به یک شخص حقیقی باشد ، نحوه محاسبه میزان مالیات بر تراکنش بانکی همانند ماده ۱۳۱ قانون مالیات مستقیم بر درآمد خواهد بود. طبق ماده ۱۳۱ قانون مالیات مستقیم بر درآمد، "نرخ مالیات بر درآمد اشخاص حقیقی به استثنای مواردی که طبق مقررات این قانون دارای نرخ جداگانه ای می باشد به شرح زیر است.

تا میزان پانصد میلیون (۵۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال درآمد مشمول مالیات سالانه به نرخ پانزده درصد(۱۵%)

نسبت به مازاد پانصد میلیون (۵۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال تا میزان (۱.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال درآمد مشمول مالیات سالانه به نرخ بیست درصد(۲۰%).

نسبت به مازاد(۱.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال درآمد مشمول مالیات سالانه به نرخ بیست و پنج درصد(۲۵%).

مالیات بر تراکنش شخص حقوقی

در صورتی که حساب مورد بررسی مربوط به یک شخص حقوقی باشد ، نحوه محاسبه میزان مالیات بر تراکنش بانکی همانند ماده ۱۰۵ و ۱۱۹ قانون مالیات مستقیم خواهد بود.

طبق ماده ۱۱۹ قانون مالیات مستقیم "درآمد نقدی و یا غیر نقدی که شخص حقیقی یا حقوقی به صورت بلاعوض و یا از طریق معاملات محاباتی و یا به عنوان جایزه یا هر عنوان دیگر از این قبیل تحصیل می نماید مشمول مالیات اتفاقی به نرخ مقرر در ماده ۱۳۱ این قانون خواهد بود".

طبق ماده ۱۰۵ نیز "جمع درآمد شرکت‌ها و درآمد ناشی از فعالیت‌های انتفاعی سایر اشخاص حقوقی که از منابع مختلف در ایران یا خارج از ایران تحصیل می‌شود، پس از وضع زیان‌های حاصل از منابع غیرمعاف و کسر معافیت‌های مقرر به استثنای مواردی که طبق مقررات این قانون دارای نرخ جداگانه‌ای می‌باشد، مشمول مالیات به نرخ بیست و پنج درصد (۲۵٪) خواهند بود."

بی‌تردید امروزه رسیدگی به تراکنش‌های بانکی برای شما هم به عنوان یک مؤدی حقیقی یا حقوقی که دارای کسب و کار کوچک یا بزرگ هستید یا حتی فارغ از اینکه صاحب کسب و کار هستید یا نه، به عنوان یک دغدغه مطرح می‌باشد و این‌که مالیات بر تراکنش‌های بانکی در گروه قوانین نوظهور سازمان امور مالیاتی است. بنابراین آشنایی با آن لازم می‌باشد.